

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№2(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 772 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik omillari.....	22
<i>Ashurov Ramzidin Ramazonovich</i>	
Maktabgacha ta'limda bolaning kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda oila bilan ishlashning nazariy asoslari	27
<i>Jumanova Fatima Uralovna, Allaberganova Munisa Begimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishning metodologik asoslari	32
<i>Jo'rayeva Nargiza Tairovna, Bekbergenova Yulduz Tanirbergen qizi</i>	
Faoliyatli yondashuv asosida maktabgacha 6-7 yoshli bolalarda nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	35
<i>Ziyodullayeva Mohirabonu Ikromjon qizi</i>	
Davlat ta'lim muassasalarida manfaatlar to'qnashuvini boshqarishning tashkiliy-huquqiy mexanizmlari ...	39
<i>Xaybatullaeva Sojidxon Ziyatullayevna</i>	
Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya darslarining samaradorligini oshirishda integratsion yondashuv	42
<i>Kamoliddinov Mirzohid</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning samaradorligi	45
<i>Kamoliddinova Dilnoza Axmadilaxanovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda kreativ faollikni rivojlantirish mexanizmlari.....	48
<i>Nurjanova Rayxan Urazbaevna</i>	
Sinf biologiya fanini o'qitishda TIMSS topshiriqlardan foydalanish metodikasi va baholash mezonlari	52
<i>Xaitboyeva Dilorom Rustam qizi</i>	
Qandli diabet tashxisli bemorlarda shaxs tuzilmasining emotsional komponentlari	56
<i>Sadikova Umida Botirovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda pedagogik diagnostikani amalga oshirishning natijaviyligi	60
<i>Maxmutazimova Yulduz Raxmatovna, Qodirova Shaxnoza Saidazim qizi</i>	
Kasbiy imij shakllanishida psixologik jihatlarning tafovutlari	64
<i>Aminova Dilnoza Orifjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining jamoa bilan ishlash jarayonida yetakchilik kompetensiyalarini rivojlantirish	69
<i>Abdiyeva Fazilat Fayzulla qizi</i>	
Kichik maktab yoshidagi bolalar shaxsi rivojlanishida psixologik moslashuvning tipik xususiyatlari	73
<i>Mirsaitova Guzal Baxodirovna</i>	
Oliy ta'lim tizimida variativ modellastirish asosida talabalarning kreativ faoliyatini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarining qo'llanilishi	76
<i>Quvvatova Mohira Hikmatillayevna</i>	
Interfaol treninglar orqali o'qituvchilarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish tajribasi	79
<i>Abdiyeva Shodiyona Yodgor qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy qadriyatlar asosida axloqiy tarbiyani shakllantirishning ahamiyati.....	82
<i>Zulayxo Nazarova, Qarshiboyeva Muxlisa Ismatullo qizi</i>	
Ijodiy qobiliyatni o'stirishda pedagogik mahorat va innovatsion metodlar	85
<i>Mutallibova Odinaxon Mirzaolimjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida olimpiadalarga tayyorlashda masalalar yechish texnologiyasi 11-sinf misolida	89
<i>Aslonov Xayrullo Shukrullo o'g'li</i>	

Bokschi qizlarni texnika taktikasini takomillashtirish.....	94
<i>Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li</i>	
Ixtisoslashtirilgan terminologiyaning asosiy lingvistik xususiyatlari	99
<i>Axmedova Dilnoza Anvarovna</i>	
Interfaol metodlar orqali zamonaviy darslarni tashkil etishning o'ziga xos tendensiyalari	102
<i>Bakirov Otabek Bo'ranovich</i>	
Boshqaruv psixologiyasi terminlarini tarjima qilishning metodologik muammolari	106
<i>D. J. Norboyeva</i>	
Raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'lim muassasalari talabalari ruhiyatiga virtual muhitning salbiy ta'siri	110
<i>Giyosov Ulug'bek Eshpulatovich, Turayeva Nigora Husniddin qizi</i>	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	113
<i>Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qobiliyatlarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar	117
<i>Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li</i>	
Principles of Organising Autonomous Learning.....	121
<i>Khazratova Zukhra Mamaraimovna</i>	
Najot – ta'limda, najot-tarbiyada	124
<i>Mo'minova Manzura Mamasodiqjonovna</i>	
Educational Potential of Museum Pedagogy and Criteria for its Application in Developing Historical Thinking of Pre-Service History Teachers	127
<i>Niyozov Javlonbek</i>	
Landshaft dizayni vastasida bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining estetik va kreativ ko'nikmalarini rivojlantirish	131
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna</i>	
Abdulla Avloniy pedagogik merosida shaxs psixologiyasi masalalari.....	134
<i>S. O. Mamarasulov, D. A. Egamberdiyeva</i>	
TBL metodini qo'llash orqali o'quvchilarning madaniyati va ijtimoiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish....	138
<i>Sodikova Oyshakhon Muxammadsodik</i>	
Pedagogik innovatsiyalarni boshqarishning nazariy-metodologik asoslari.....	142
<i>Soliqova Barno Sodiq qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim magistratura talabalarining ijodiy faolligini rivojlantirish shart-sharoitlari	146
<i>Yarmatov Shermo'min Rahmatovich</i>	
Формирование готовности родителей детей старшего дошкольного возраста к выполнению воспитательной функции в семье.....	149
<i>Атаджанова Сохиба Талиповна</i>	
Redjio pedagogik yondashuv asosida maktabgacha katta yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish pedagogik muammo sifatida	152
<i>Djamilova Nargiza Nuritdinovna, Otahonova Marjona</i>	
Talabalarda algoritmik kompetentlikni rivojlantirishning sun'iy intellekt va Big Data Analytics asosida o'quv faoliyatini real vaqt rejimida kuzatuvchi va boshqaruvchi konseptual modelni takomillashtirish.....	155
<i>Kayumova Nazokat Rashitovna</i>	
Raqamli ta'lim muhitida chet tili o'qituvchilari va talabalar o'rtasidagi interaktsiyaning pedagogik samaradorligi va innovatsion mexanizmlari	163
<i>Eshonqulova Umida Xolmirzayevna</i>	
MTTlarda nutqni rivojlantirishga doir mashg'ulotlarda interfaol usullardan foydalanish texnologiyasi	168
<i>To'laboyeva Iqbolaxon Olimjonovna</i>	
Ta'lim jarayonidagi konfliktlar.....	173
<i>Abulova Mohigul Komiljonzoda</i>	
Talabalarining bolalarda ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish	176
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	

Shaxs tuzilmasida ma'naviy intellekt: nazariy-metodologik tahlil va psixologik interpretatsiya	179
Mirxoliqova Charos Xabibullaevna	
18-20 yoshli belbog'li kurashchilarning musobaqa oldi jismoniy tayyorgarliklari	183
Muzafarov Muxammadali Maxsudovich	
Talabalarda mustaqil ta'lim topshiriqlaridan foydalanib kasbiy madaniyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuvlar (boshlang'ich ta'limda tarbiya fani misolida)	187
Yadgarova Surayyo	
Maktab o'quvchilariga pedagogik ta'sir ko'rsatishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish	190
Yo'ldoshova Shahlo Shukurullo qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga tayyorgarligini rivojlantirishning nazariy tahlili	194
Yusupova Sanobar Odil qizi	
Типология научного текста: от жанровой классификации к дискурсивной модели	197
Бахтияр Катибжанович Саттаров	
Взаимодействие педагога и семьи в профилактике и преодолении стресса у детей дошкольного возраста	201
Г. С. Алиходжаева, Х. Рахимова	
Условия эффективности инклюзивного образования	206
Г. С. Алиходжаева, Л. О. Бекмуродова	
Педагогическая готовность к обучению в школе детей билингов	211
Г. С. Алиходжаева, Н. А. Ганиева	
Педагогические условия формирования эмоционального интеллекта у дошкольников	216
Джалилова Феруза Намазовна	
Milliy meros va musiqiy madaniyatning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni	219
Zuhridin Azizov	
Госпитальная школа как пространство поддержки и развития ребёнка (на примере госпитальной школы при детской клиники Синсиннати, США)	222
Муминов Р. Р., Хакимова Н. Х., Набиева Г. Г.	
Интерактивные формы работы в процессе профориентации детей дошкольного возраста	227
Н. Т. Жураева, С. М. Ахмеджанова	
Samarali hamkorlikdagi faoliyatga tayyorlashga oid yondashuvlar	231
Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna	
Поэтапное вовлечение детей с расстройствами аутистического спектра в дошкольное инклюзивное образование: комплексный анализ научно-теоретических и практических подходов	234
Сабина Рагимова Ровшан кызы, Айсель Масимова Арастун кызы	
Umumta'lim maktablarida fizika fanini o'qitish metodikasini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishni boshqarishni takomillashtirish	245
Allaniyazova Bibigul Sarsenbay qizi	
Boshlang'ich sinflarda ona tili va o'qish savodxonligi darslariga kreativ fikrlash asosida tayyorlash	248
Botirova Jumagul Chori qizi	
Boshlang'ich sinflarda fanlarni o'qitish metodikasini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishni boshqarishni takomillashtirish	254
Kaypova Gulnara Muratbaevna	
Umumta'lim maktablarida tabiiy-ilmiy savodxonlik ko'nikmalarining rivojlantirish masalalari	257
Davletova Hamida Xasan qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini ma'naviy axloqiy ruhda tarbiyalashning psixologik jihatlari	261
Fayzullayev Ermat Majidovich, Ortiqova Mashxura	
Orkestr va ansamblarning fan sifatidagi o'rni va tarbiyaviy ahamiyati	265
Fayzullayev Ermat Majidovich	
Maktab fizika darslarida interaktiv dasturlar va simulyatorlardan foydalanish metodikasi	269
Xayriddinova Malikaxon Qodirxon qizi	

Musiqada midi musiqiy cholg'ularning raqamli interfeysi.....	274
<i>Omonov Xasanxon Sulaymonovich</i>	
Karyera o'sishida gender tafovutlarning ahamiyati.....	277
<i>Yulchiboyeva Nazokatxon Iqboljon qizi</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining kreativlik sifatlarini rivojlantirishga ta'sir etuvchi pedagogik omillar	283
<i>Omonov Xasanxon Sulaymonovich, Normuradova Nafisa Kuchkarovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik tarbiyasi – ijtimoiy pedagogik muammo sifatida	287
<i>Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Marjona Atoyeva Ismat qizi</i>	
Ilk yoshdagi bolalar psixologiyasi va rivojlanish xususiyatlari.....	291
<i>Kayumova Nargiza Mirziyatovna, Ne'matjonova Gulzira Ne'matjon qizi</i>	
Jadid pedagogik tafakkurida "o'qituvchi" fenomeni.....	294
<i>Xushbokov Oybek Uralovich</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida savol berish malakalarini shakllantirish	296
<i>Erhanova Nasiba Absayitovna</i>	
Musiqiy ta'limda xalq va zamonaviy qo'shiqlar vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning etnomadaniy komponentlarni shakllantirish	298
<i>Qurbanova Muslima Shavkatbek qizi</i>	
Umumta'lim maktablari o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini tarkib toptirish metodikasi (biologiya fani misolida).....	300
<i>Akmalova Farida Dilmurod qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda adaptiv ta'lim texnologiyalari yordamida bolalar ijodkorlik ko'nikmasini shakllantirish mazmuni.....	304
<i>To'xliboyeva Zuxra Abdumutal qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi iqtidorli bolalar bilan ishlashda ta'lim texnologiyasi	308
<i>Xudoyberdiyeva Durdona Baxodir qizi</i>	
Pedagogik-psixologik qarashlarda otaning oiladagi o'rni haqidagi tasavvurlarni shakllantirish dinamikasiga oid fikrlar talqini.....	311
<i>Karshiyeva Dilafuz Suyunovna, Maxamatova Munisa Mamirzo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ingliz tilini o'qitishning nazariy va amaliy asoslari	314
<i>Axmatqulova Maxfuza Shuhrat qizi</i>	
Integrativ yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarda interpersonal intellekt ko'nikmalarini rivojlantirish ...	318
<i>G'ulomova Oychehra No'monjon qizi</i>	
Etnomadaniy qadriyatlarni integratsiyalashgan ta'lim jarayonida maktabgacha yoshdagi bolalarga singdirishning samarali yo'llari	321
<i>G'ulomxo'jayeva Mushtariy Elmurod qizi</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida grafik organayzerlardan foydalanish	324
<i>Iroda Isroilova</i>	
Buxoro iqlimi va tabiiy resurslaridan samarali foydalanish: ekologik va fizik-geografik yondashuv	329
<i>Mardonova Saodat Muzaffarovna</i>	
Effective Traditional and Innovative Approaches in English Language Teaching: Evidence From EFL Classrooms	333
<i>Yuldoshev Khaydarbek</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining lug'at boyligini rivojlantirishda lingvopedagogik yondashuvning nazariy-metodologik asoslari.....	336
<i>Allayarova Sojida Umirzakovna</i>	
Механизмы использования цифровых педагогических технологий для обеспечения непрерывности образовательного процесса учащихся начальных классов в условиях длительного лечения	339
<i>Турсунова Д. З., Холлиева Н. Х.</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'tkazilgan o'yin faoliyatlarini bolalar ovozi talaffuzining takomillashuviga ta'siri	342
<i>Kattaxo'jayeva Shaxlohon Bohodirovna</i>	

O'qituvchilar tayyorlashda pedagogik innovatsiyalar va milliy kontentni integratsiya qilish strategiyalari ...	344
<i>Rahmatova Feruza Qudrat qizi</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash jarayonini tashkil etishda tizimli yondashuv	348
<i>Abdusamatova Nargiza Jamoliddinovna</i>	
Moliyaviy savodxonlik asoslarini shakllantirish uchun "Tejamkor bola" o'yinli ta'lim faoliyatini asosida ishlashni takomillashtirilish.....	352
<i>Rizayeva Munisxon Maxkamovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida byudjet hisobi standartlariga (BHS) muvofiq buxgalteriya hisobini tashkil qilish va yuritish tartib-qoidalari.....	356
<i>Boltayev Ahmad Rustamjonovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari moliyaviy munosabatlarning huquqiy asoslari	359
<i>Boymuradov Normurod Abdusadikovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishning metodologik asoslari.....	362
<i>Ma'rufov Mansurbek Musajonovich, Xonimov Mirqosim Samatqul o'g'li</i>	
O'smirlarda liderlik xususiyatlarini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.....	367
<i>Salayeva Dilafuz Buranovna</i>	
Pedagog nutq madaniyatining milliy va umuminsoniy qadriyatlarga ta'siri.....	370
<i>Toshtemirova Nigina Normurod qizi</i>	
Новые методы обучения устному переводу студентов-переводчиков.....	373
<i>Уринбаева Дилдора Утепбергеновна</i>	
O'quvchilarda axborot iste'moli madaniyatini rivojlantirishning pedagogik tuzilmasi	376
<i>Muxammadiyev Baxtiyor Jurayevich</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning o'qish savodxonligini xalqaro mezonlar asosida rivojlantirish yo'llari	380
<i>Axrorov Voris Yunusovich, Botirova Ozoda Nasir qizi</i>	
Ta'lim sifatini baholashda raqamli texnologiyalardan foydalanishning o'rni (oliy ta'lim misolida)	385
<i>Axrorov Voris Yunusovich, Boltayeva Jaxona Ulug'bek qizi</i>	
Umumta'lim maktablarida 7-sinf biologiya fanini o'qitishda virtual laboratoriyalardan foydalanishning ta'lim samaradorligiga ta'siri	389
<i>Turakulova Mehriniso Nuriddinovna, Ruziqulova Nilufar Abdumajidovna, Allanzarova Natalya Aleuatdinovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktabga tayyorlashning mavjud holati va rivojlantirish strategiyalari ...	393
<i>Mamadaliyeva Mumtozbegin</i>	
6–7 yoshli bolalarning bilim olishga faol qiziqishini rivojlantirish metodikasi	396
<i>Artikova Muhayyo Botiraliyevna, Abduxolisova Gulsanam O'ktambek qizi</i>	
The Main Peculiarities of Abbreviations in Modern English.....	399
<i>Absalomova Aziza Baxodir qizi</i>	
Autizmli bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda bir qator terapiya va metodlardan foydalanish	404
<i>Yoqubova Hurriyat Burxonovna</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'yinlar, virtual reallik va geymifikatsiya orqali o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish.....	407
<i>Xaitova Nazokat</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirishda tabiiy materiallardan foydalanishning pedagogik usullari.....	411
<i>Rustamova Manzura Mirkamalovna, Qo'ziyeva Umriniso Muzaffar qizi</i>	
Bo'lajak muhandislarning loyihalash ko'nikmalarini klaster muhitida rivojlantirish modellari	415
<i>Eshonqulova Shafoat Ergashevna, Sherzod Eshonqulov</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotini rivojlantirish strategiyalarini ishlab chiqish	420
<i>Ermatova Mamlakat Qadirkulovna</i>	
9-sinf o'quvchilarini kasbga yo'naltirishda iqtisodiy ko'nikmalarni shakllantirish pedagogik muammo sifatida.....	423
<i>Eliboyeva Lola Sulaymonovna</i>	

Texnologiya asosidagi ingliz tili o'qitish va o'quvchi mustaqilligi: farmatsevtika talabalari misolida	427
<i>Ikranova Shohsanam Ravshanboy qizi</i>	
Maqollar asosida ingliz tili o'qitishning lingvodidaktik asoslari (Afg'oniston dariy tilli maktablar misolida) ..	430
<i>Samadi Nooria</i>	
Loyihaga asoslangan ta'lim texnologiyasi orqali talabalarda ijtimoiy mas'uliyat kompetensiyasini rivojlantirish tadqiqi	434
<i>Jo'rayeva Zebiniso Yo'ldosheva</i>	
Boshlang'ich sinfda tabiiy fanlarni o'qitish samaradorligini oshirishda innovatsion va zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	440
<i>Yulchiyeva Zulfiya Baxodir qizi</i>	
Shaxsning individual intellektual rivojlanishi pedagogik muammo sifatida	444
<i>Ol'tiboyeva Kamola Sharofjon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'yin texnologiyalaridan foydalanish orqali o'quvchilar qiziqishini aniqlash yo'llari ...	448
<i>Qalandarova Yulduz G'ayrat qizi</i>	
Проблемы физического воспитания студентов и пути их решения	454
<i>Ходжанов Азиз Рахимович</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda axloqiy qadriyatlarni shakllantirishda milliy ertaklardan foydalanish texnologiyasi	458
<i>Kayumova Nargiza Mirziyatovna</i>	
Jamiyatda sog'lom turmush tarzini tashkil qilishda jismoniy tarbiya va sport mutaxassislarining o'rni	461
<i>Dehqonova Mahmuda Ortiqovna</i>	
Yadro itqitish sport turida kuch tayyorgarligining biomexanik va funksional ahamiyati	466
<i>Djabbarov Axror Islomovich</i>	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining didaktik tayyorgarligini takomillashtirish	469
<i>Axmedova Laylo Baxtiyor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch kompetensiyalarni rivojlantirishda shaxsga yo'naltirilgan strategiyalar	475
<i>Urazimbetova Aygul Aralbayevna</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishda kompyuter texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari	482
<i>Kamolova Yulduzxon Ma'murjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etishda ota-onalar bilan hamkorlikni amalga oshirish texnologiyasi	488
<i>Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Jo'rabayeva Nozima Bekmurod qizi</i>	
Psixologik zo'ravonlik oqibatlarini bartaraf etishda psixokorreksion mexanizmlar	491
<i>Tursunpo'latova Zaxro Zafar qizi</i>	
Shifokorlar professional karerasi resurslari va ularning obyektiv ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish natijalari	496
<i>Arziqulov O'tkirbek Maxammatovich</i>	
Bolalarda maktabgacha ta'lim yoshidagi kommunikativ qobiliyatlarni rivojlantirishda ijodiy o'yinlarning o'rni	501
<i>Berdiyeva Umida G'oyibberdiyevna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning neyropedagogik yondashuvlar asosida kognitiv rivojlantirishning mohiyati	505
<i>Aliyeva Odila Madamin qizi</i>	
Emotional Intelligence and Perceptive Ability: Keys to Pedagogical Success	508
<i>Abdurakhimov Shokhasim Abdurakhmonovich</i>	
Bo'lajak logopedlarni og'ir nutq nuqsonli bolalar bilan ishlashga tayyorlashning nazariy asoslari	511
<i>Achilova Sevara Djasirkulovna</i>	
Abdulla Avloniy pedagogik g'oyalarini zamonaviy boshlang'ich ta'lim bilan integratsiyalash	515
<i>Daliyeva Eliza Zokir qizi</i>	

Talabalarda ma'naviy-axloqiy sifatlarini rivojlantirishda Mahmud Qoshg'ariy merosidan foydalanish.....	519
<i>Eliboyeva Lola Sulaymonovna, Ravshanova Sarvinoz O'ktamjon qizi</i>	
Derivation and Nominalization in Medical Terminology: A Comparative Model of Term and Process Name Formation in English and Uzbek	523
<i>Gulnigor Yazdonkulova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutq buzilishlarida pedagogik-psixologik korreksiya usullari hamda mexanizmlari.....	526
<i>Jo'rayeva Muattar Abdumajit qizi</i>	
Ta'lim sifatini boshqarishga tizimli yondashish hamda pedagogikada PDCA modelining ahamiyati	530
<i>Jumanazarova Gulloila Yoqubjanovna, Xolmatova Maftuna Turdimat qizi</i>	
Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalarining kimyo ta'limidagi o'rni.....	535
<i>Jumaniyazova Mahliyo Qahramonovna</i>	
Inklyuziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish ...	539
<i>Karimova Zulfiya Abduraxmanovna</i>	
Sirdaryo viloyati toponimlarining shakllanish jarayonlari	543
<i>Kenjayeva Iroda Alisherovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda art texnologiyalardan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari.....	546
<i>Mamatova Husnora Eshquvatovna</i>	
O'quvchi yoshlarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish va uni amaliy faoliyat bilan integratsiyalash	550
<i>Mehmonova Nilufar Shuhratovna</i>	
Integrating Social-Emotional Learning in EFL Classrooms: Enhancing Language Proficiency and Emotional Intelligence.....	553
<i>Meylinorova Feruza Bakhtiyor kizi</i>	
Nodavlat ta'lim tashkilotlari pedagog-tarbiyachilarining malakasini oshirish mexanizmini takomillashtirish	559
<i>Muminova Nargiza Sabitdjanovna</i>	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi	562
<i>Murodova Sarvigul Raxim qizi</i>	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo'lajak pedagoglarda altruizm ko'nikmalarini shakllantirishning funksional modeli	566
<i>Norboyeva Moxigul Shavkat qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin texnologiyalari asosida bolalarning shaxsiy va ijtimoiy kompetensiyalarini takomillashtirish	569
<i>Norqulova Ma'mura Husniddin qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinfida o'qitiladigan "Tabiiy fanlar"dan mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi.....	574
<i>Qo'qonboyeva Shaxlo Rafikjonovna</i>	
The Intersection of Science and Pedagogy: The Teacher's Role in Professional Evolution	580
<i>Rahimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Shukurova Madina</i>	
Maktabgacha katta guruhlarida STEAM texnologiyasi bilan tanishtirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	583
<i>Rakhimova Laylo Hamidjon qizi</i>	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	586
<i>Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.</i>	
Kurashchilarda muvozanat (balance) va ko'tarib uloqtirish texnikasi o'rtasidagi bog'liqlik	590
<i>Shermatov Gulom Qaxxorovich</i>	
O'qituvchi shaxsining o'zini o'zi rivojlantirishida akmeologik pozitsiyaning o'rni.....	594
<i>Xaitov Abdukosim Abdulakim o'g'li</i>	
Lego-qurilish, konstruksiyalash, robototexnika – STEAM ta'lim moduli sifatida	596
<i>Xamroyeva Sitara Samadovna</i>	
Raqamli jamiyatda o'smir yoshdagi o'quvchilarning huquqiy axborot olish madaniyatini rivojlantirish mexanizmlari	599
<i>Xayrullayev Axror Aktam o'g'li</i>	

Maktabgacha ta'limda axborot kommunikatsiya texnologiyalari yordamida ta'limiy o'yinlarni loyihalash va joriy etish	602
<i>Xikmatova Moxinur Amir qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlar orqali kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish zamonaviy yechimlarini ishlab chiqish usullari	605
<i>Xolmo'minova Mohichehra Bahrom qizi</i>	
O'quvchilarning biologiyaga qiziqishini oshirishda innovatsion ta'lim metodlari	609
<i>Xudayberganova Madina Saotboy qizi, Abdiqodirov Murodxo'ja Alisher o'g'li, Nishanbayeva Arayim User qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida shug'ullanuvchi voleybolchi qizlarning musobaqa oldi jismoniy va psixologik tayyorgarligini takomillashtirish metodikasi	612
<i>Xudoynazarova Sayyora Ravshanovna</i>	
Maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar asosida bolalarni axloqiy tarbiyalash texnologiyalari	618
<i>Yo'ldoshboyeva Gulmira Xushnudovna</i>	
Umumta'lim maktab seksiyasi uzunlikka sakrovchilarining jismoniy rivojlanganlik darajasi	621
<i>Zokir Akramov O'tkir o'g'li</i>	
Perseptiv qobiliyat: o'qituvchining o'quvchini tushunish sa'nati	625
<i>Zokirov Mirzaraxim Abdaliyevich</i>	
Ожидания и потребности родителей как основа продвижения услуг дошкольного образовательного учреждения в Республике Узбекистан	628
<i>Ким Ирина Николаевна, Аббосхонова Зухра Баходир кизи</i>	
Экспериментальная деятельность – метод развития здоровьесберегающей компетентности у детей старшего дошкольного возраста	631
<i>Ким Ирина Николаевна, Алиходжаева Райхон Шавкат кизи</i>	
Подготовка детей-билингвов к школьному обучению: интеграция цифровых и традиционных педагогических методов	634
<i>Ким Ирина Николаевна, Умарова Шоиста Рустамовна</i>	
Zamonaviy ta'lim muhitida tarbiya tizimini takomillashtirishda interaktiv metodlarning o'rni	637
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna, Baymurotova Madina Baxodir qizi</i>	
Methodological Support of the Process of Developing Preschoolers' Cognitive Skills Through TRIZ (TIPS) in a Technology-Enhanced Learning Environment	641
<i>Gauxar Djanpeisova, Veronika Gorbunova</i>	
Innovative Approaches to Early Mathematics Education and Development in Preschool Children	646
<i>Gauxar Djanpeisova, Shaxodat Berdiyeva</i>	
Ta'lim jarayonida intensiv texnologiyalar asosida mantiqiy tafakkurni rivojlantirish metodikasi	650
<i>Radjabova Mohigul Alisherovna</i>	
O'quv jarayonida ongli mushohada ko'nikmasini rivojlantirishda savol-javob usulidan foydalanish asoslari	653
<i>Ro'zimetova Intizor Alimovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari yozuv malakalarini shakllantirishning psixolingvistik tasnifi	656
<i>Axmadaliyev Murodjon Ulug'bek o'g'li, Xojimatova Shoxsanam Erkinjon qizi</i>	
Ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'qituvchi kompetensiyasiga ta'siri	659
<i>Azamatova Rayhona Bahromjon qizi</i>	
13-14 yoshli o'quvchilarda harakatli o'yinlar va zamonaviy futbol mashg'ulotlarini integratsiya qilishning pedagogik asoslari	662
<i>Babayev Anvarjon Axmedovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirish (nazariya, amaliyot va natijalar) ...	666
<i>Berdiyev G'ayrat Ulaboyevich, A. N. Sadatova</i>	
Elektron portfoliolar asosida individual rivojlanishni monitoring qilishning diagnostik modeli	670
<i>Kopbayeva Baxtigul Ziyadadinovna</i>	
Pedagogik atamalarining ta'lim jarayonidagi o'rni va ahamiyati	674
<i>Islomov Nurtoy Nomoz o'g'li</i>	
Abdulla Avloniyning axloqiy-ta'limiy qarashlari	678
<i>Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyevich, Turg'unov Dostonbek Rustamjon o'g'li</i>	

Talabalarda ma'naviy-axloqiy ideallarni rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari	682
<i>Ziyotov Farrux Saodilla o'g'li</i>	
Nazorat qiluvchi pedagogik dasturiy vositalarni yaratishda sun'iy intellektning ahamiyati	686
<i>Ermonov Sherzod Ibrayim o'g'li</i>	
Kreativ yondashuv asosida bo'lajak muhandislarda sog'lom turmush madaniyatini rivojlantirishning muhim yo'nalishlari	690
<i>Ibragimova Aziza Avaz qizi</i>	
Oliy ta'limda dual ta'lim va malakaviy amaliyotni takomillashtirish ("musiqqa ta'limi" misolida)	694
<i>Raximov Nurillo Narzullayevich</i>	
Uzluksiz ta'lim tizimida musiqa san'atining shaxs ma'naviy-estetik tarbiyasidagi pedagogik ahamiyati	698
<i>Sattarov Alisher Alikul o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinflarda multimediali mantiqiy masalalar orqali o'quv jarayonini faollashtirish	702
<i>Jamoldinova Dildora Alijon qizi</i>	
Ta'lim markazlarida o'quvchilarning nutq kompetensiyalarini rivojlantirish metodologiyasi	706
<i>Buriyeva Xumoraxon O'lmasboy qizi</i>	
Raqamli jamiyatda o'smir yoshdagi o'quvchilarning huquqiy axborot olish madaniyatini rivojlantirish mexanizmlari	710
<i>Xayrullayev Axror Aktam o'g'li</i>	
AI-грамотность будущих педагогов: компоненты, вызовы и педагогические стратегии этической интеграции искусственного интеллекта	713
<i>Наркабилова Г. П.</i>	
Роль психолого-педагогических факторов в формировании нравственного поведения дошкольников	718
<i>Рахматходжаева Ф. М.</i>	
Внедрение инновационных технологий в дошкольно-образовательном учреждении	721
<i>Садикова Шоиста Акбаровна</i>	
Para stol tennisi sportchilarida jismoniy tayyorgarlikni oshirish samaradorligi	726
<i>X. A. Usmonova</i>	
Systematic Approach to the Issues of Educational Calculation in General Secondary Schools	729
<i>Ajiniyazova Sholpan Saparniyazovna</i>	
Роль системного профессионального развития в формировании компетентности учителей английского языка: международные тенденции и практика Узбекистана	733
<i>Жамолиддинова Нилуфар Акрамжоновна</i>	
Boshlang'ich sinf tabiiy fan darslarida funksional savodxonlikni rivojlantirish usullari	738
<i>Xujamkulova Nafisa Ruzikulovna, Saidmudova Maftuna Alisher qizi, Hafizova Oydinoy Doniyor qizi, Xujamkulova Maqsuda Ruzikulovna</i>	
Ingliz tili darslarida Kahoot o'quv platformasidan samarali foydalanish	743
<i>Amankulov Shavkat Qudratovich</i>	
Bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishda polisensor muloqot metodikasi	747
<i>Musratova Zilola Ulug'bekovna</i>	
Коммуникативные способности педагога – ключ к эффективному взаимодействию с учащимися	752
<i>Акрамова Л. Ю.</i>	
Искусственный интеллект в образовании: киберпедагогические стратегии развития критического мышления	756
<i>Сайфитдинов Исломбек Зоирович</i>	
Регион как фактор суицидального риска: от климата до культуры общения	761
<i>Султанова Амина Анваровна, Махсумова Зилола</i>	
Bo'lajak shifokorlarga anesteziologiya va reanimatologiya fanini o'qitishning nazariy asoslari	765
<i>Ismailov Oybek Abdurasulovich</i>	
Sun'iy intellekt (SI)ning kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishdagi metodik ahamiyati	768
<i>Komilov Furqat Solijon o'g'li</i>	
Implementing Total Physical Response Techniques in Your Language Class	770
<i>Rakhmatova Madina Sobirovna</i>	

BOLALARNING KOGNITIV QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHDA POLISENSOR MULOQOT METODIKASI

Musratova Zilola Ulug'bekovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini
qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti
Maktabgacha ta'lim musiqiy kafedrasida katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishda polisensor muloqot metodikasidan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari va amaliy jihatlari yoritilgan. Polisensor muloqot metodikasi bolalarda bir vaqtning o'zida bir nechta sensor kanallar (ko'rish, eshitish, teginish, ta'm bilish va hidni sezish) orqali axborotni qabul qilish va qayta ishlash jarayonini faollashtirish orqali kognitiv rivojlanishni jadallashtirish imkonini beradi. Tadqiqotda multisensor yondashuvning fiziologik va psixologik asoslari hamda uning maktabgacha yoshdagi bolalarning idrok, diqqat, xotira, tafakkur va nutq rivojlanishiga ta'siri o'rganilgan. Shuningdek, maqolada polisensor muhitni tashkil etishning didaktik tamoyillari, amaliy mashg'ulotlar uchun uslubiy tavsiyalar va ko'rgazmali namunalarni keltirilgan. Maqola pedagog-tarbiyachilar, psixologlar hamda maktabgacha ta'lim muassasalari rahbarlari uchun mo'ljallangan.

Kalit so'zlar: polisensor muloqot, kognitiv qobiliyatlar, multisensor yondashuv, maktabgacha ta'lim, sensor integratsiya, idrok faoliyati, didaktik vositalar, kognitiv rivojlanish, polisensor muhit, ta'lim texnologiyalari.

Abstract: The article examines the theoretical and methodological foundations and practical aspects of applying polysensory communication methodology in the development of cognitive abilities of children in preschool educational institutions. The polysensory communication approach enhances cognitive development by activating the processes of receiving and processing information through the simultaneous engagement of multiple sensory channels, including vision, hearing, touch, taste, and smell. The study analyzes the physiological and psychological foundations of the multisensory approach and its impact on the development of perception, attention, memory, thinking, and speech in preschool children. In addition, the article presents didactic principles for organizing a polysensory learning environment, methodological recommendations for practical activities, and illustrative examples. The article is intended for educators, psychologists, and administrators of preschool educational institutions.

Key words: polysensory communication, cognitive abilities, multisensory approach, preschool education, sensory integration, perceptual activity, didactic tools, cognitive development, polysensory environment, educational technologies.

Аннотация: В статье раскрываются теоретико-методологические основы и практические аспекты применения методики полисенсорного общения в развитии когнитивных способностей детей в дошкольных образовательных учреждениях. Методика полисенсорного общения способствует ускорению когнитивного развития за счёт активизации процессов восприятия и обработки информации посредством одновременного использования нескольких сенсорных каналов (зрения, слуха, осязания, вкуса и обоняния). В исследовании анализируются физиологические и психологические основы мультисенсорного подхода, а также его влияние на развитие восприятия, внимания, памяти, мышления и речи детей дошкольного возраста. В статье представлены дидактические принципы организации полисенсорной среды, методические рекомендации для проведения практических занятий и наглядные примеры. Статья адресована педагогам-воспитателям, психологам и руководителям дошкольных образовательных учреждений.

Ключевые слова: полисенсорное общение, когнитивные способности, мультисенсорный подход, дошкольное образование, сенсорная интеграция, перцептивная деятельность, дидактические средства, когнитивное развитие, полисенсорная среда, образовательные технологии.

KIRISH

Zamonaviy maktabgacha ta'lim tizimida bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirish eng muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Bugungi kunda pedagogika fani rivojining yangi bosqichida bolalarning bilish faoliyatini intensivlashtirish, ularning aqliy qobiliyatlarini to'laqonli shakllantirish muammosi alohida ahamiyat kasb etmoqda. O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasida ham kognitiv

ko'nikmalarni rivojlantirish, kreativ va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirish ustuvor yo'nalishlar sifatida belgilab qo'yilgan.

Maktabgacha yoshdagi bolalarning psixofiziologik xususiyatlari shuni ko'rsatadiki, ular atrof-muhitni, avvalo, sezgi a'zolari orqali idrok etadilar. Shu sababli sensor rivojlanish kognitiv rivojlanishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bolalar bir vaqtning o'zida bir nechta sezgi kanallaridan foydalanganda bilish jarayoni yanada samarali kechadi, axborot yaxshiroq esda qoladi va uni anglash darajasi chuqurlashadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Polisensor muloqot metodikasi bolalar bilan pedagogik ta'sir o'tkazishda bir vaqtning o'zida turli sensor kanallarni, jumladan, ko'rish, eshitish, teginish, ta'm bilish va hidni sezishni faollashtiruvchi hamda ularni o'zaro integratsiya qiluvchi yondashuv sifatida talqin etiladi. Ushbu metodika neyrofiziologik tadqiqotlarga asoslanib, miyaning turli sohalari o'rtasidagi funksional aloqalarni mustahkamlash orqali kognitiv jarayonlarni jadallashirishga xizmat qiladi.

Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, an'anaviy ta'lim metodlari, asosan, bitta yoki ikkita sensor kanalga, ya'ni ko'rish va eshitishga yo'naltirilgan bo'lib, boshqa sezgi a'zolarining imkoniyatlaridan yetarli darajada foydalanilmaydi. Polisensor muloqot metodikasi esa barcha sezgi kanallarining sinergik ta'sirini ta'minlash orqali kognitiv jarayonlarni maksimal darajada faollashtirish imkonini beradi.

Polisensor muloqot metodikasining nazariy-metodologik asoslari miya plastisiteti (neyroplastisitet) va sensor integratsiya nazariyalariga tayanadi. Xususan, amerikalik olim J. Ayres tomonidan 1972-yilda ishlab chiqilgan sensor integratsiya nazariyasiga ko'ra, turli sensor kanallardan keladigan axborotlarning miya tomonidan birlashtirilishi va qayta ishlanishi kognitiv rivojlanishning muhim asosi hisoblanadi.

Zamonaviy neyrofiziologik tadqiqotlar (D. Bavelier, 2012-yil; M. Shams va R. Seitz, 2008-yil) multisensor stimulyatsiya miyaning visual, auditor va somatosensor korteks kabi turli sohalari o'rtasida yangi neyron aloqalarning shakllanishiga olib kelishini isbotlagan. Ushbu jarayon, o'z navbatida, kognitiv qobiliyatlarning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Ilmiy manbalarda qayd etilishicha, bolalarda sensor integratsiya jarayoni 0–7 yosh oralig'ida ayniqsa jadal rivojlanadi. Shu bois maktabgacha yosh davrida polisensor ta'sirni qo'llash optimal natijalar beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, 5–7 yoshli bolalarda turli sensor modalliklar o'rtasidagi aloqalar tez shakllanadi va mustahkamlanadi.

Polisensor muloqot metodikasining psixologik asosi L.S. Vigotskiyning madaniy-tarixiy nazariyasi, J. Piajetning kognitiv rivojlanish nazariyasi hamda A.N. Leontevning faoliyat nazariyasi bilan uzviy bog'liqdir.

L.S. Vigotskiy ta'kidlaganidek, bolaning rivojlanishi tashqi ta'sirotlarning ichki psixik funksiyalarga aylanishi, ya'ni internalizatsiya jarayoni orqali amalga oshadi. Polisensor ta'sir ushbu jarayonni tezlashtiradi, chunki bir vaqtning o'zida turli sensor kanallar orqali olinadigan axborot mazmunan boy va ko'p qirrali bo'ladi.

J. Piajet konsepsiyasiga muvofiq, bolalar bilimni faol ravishda qurish orqali egallaydilar. Polisensor tajriba bolalarga predmet va hodisalarning turli jihatlarini bir vaqtning o'zida tadqiq etish imkonini berib, kognitiv strukturalarning boyishi va differensiyatsiyasiga zamin yaratadi.

Zamonaviy psixologiyada A. Paivio tomonidan 1986-yilda ilgari surilgan "ko'p kodlovchi" (dual-coding) nazariya ham muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur nazariyaga ko'ra, axborot bir vaqtning o'zida verbal va noverbal, ya'ni vizual va kinestezik shaklda kodlanganda xotira izlari kuchayadi hamda eslab qolish samaradorligi ortadi. Polisensor muloqot metodikasi aynan shu tamoyilga asoslanadi.

Polisensor muloqot metodikasining pedagogik asoslari M. Montessori va F. Frebelning klassik pedagogik tizimlarida ifodalangan sensor tarbiya g'oyalariga borib taqaladi. Xususan, M. Montessori o'z pedagogik tizimida sensor ta'limga alohida e'tibor qaratib, bolalarning sezgi a'zolarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi turli sensor materiallarni ishlab chiqqan.

Zamonaviy didaktikada polisensor yondashuv sensor kanallarning kompleks faollashuvi, sensor integratsiya, sensor tajribani individuallashtirish, progressivlik hamda faollik va mustaqillik tamoyillariga tayanadi. Ushbu tamoyillar ta'lim jarayonida barcha mavjud sensor kanallardan samarali foydalanish, turli sezgi kanallari orqali olingan axborotni yagona obrazga birlashtirish, har bir bolaning individual sensor xususiyatlarini hisobga olish, sensor ta'sirning murakkabligini bosqichma-bosqich oshirish va bolalarning faol ishtirokini ta'minlashga qaratilgan.

Polisensor muloqot metodikasining mazmuni va tarkibiy tuzilmasi bir qator komponentlarni o'z ichiga oladi. Vizual komponent rang, shakl, o'lcham va fazoviy munosabatlarni idrok etish orqali ta'lim berishni nazarda tutib, bunda rang kartalari, geometrik shakllar, illyustratsiyalar, videomateriallar va didaktik tasvirlardan foydalaniladi. Audial komponent turli tovushlar, musiqalar, ritmlar va ovozlarni eshitish hamda farqlashga asoslanib, musiqa asboblari tovushlari, tabiiy tovushlar va og'zaki hikoyalarni o'z ichiga oladi. Taktil-kinestezik komponent tegi-

nish, tutish va harakatlar orqali o'rganishni ta'minlab, bunda turli teksturali materiallar, qum, plastik massa va tabiiy obyektlardan foydalaniladi. Olfaktor komponent hidlar orqali ta'lim berish va xotirani kuchaytirishga xizmat qilib, mevalar, gullar va oshxona hidlari kabi tabiiy hidlardan foydalanishni nazarda tutadi. Gustator komponent esa ta'm sezgilari orqali ta'lim berishga yo'naltirilib, bunda xavfsiz va turli ta'mli mahsulotlar, jumladan, shirin, nordon, achchiq va sho'r mahsulotlardan foydalaniladi.

Polisensor muhit bolalarning turli sensor kanallarini faollashtiruvchi va rivojlantiruvchi maxsus tashkil etilgan rivojlantiruvchi-ta'lim makoni sifatida qaraladi. Bunday muhit tarkibida sensor laboratoriyasi, multimediya vositalari bilan jihozlangan zona, kreativ ustaxona hamda tabiiy burchak bo'lishi mumkin. Sensor laboratoriyasida turli sensor materiallar, tajriba o'tkazish vositalari va kuzatish asboblari joylashtirilib, bolalarning mustaqil tadqiqot olib borishlari uchun sharoit yaratiladi. Multimediya zonasida interaktiv doska, planshetlar va audio-vizual vositalar orqali zamonaviy multisensor kontentlar taqdim etiladi. Kreativ ustaxonada bo'yash, model-lashtirish va konstruksiyalash faoliyatlari orqali bolalar sensor tajriba to'playdilar. Tabiiy burchak esa o'simliklar, hayvonlar va tosh, yog'och hamda qum kabi tabiiy materiallar bilan tanishish orqali bolalarning jonli tabiat bilan bevosita muloqotini ta'minlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda ma'lumotlar pedagogik kuzatuv, tajriba-sinov ishlari, pedagoglar va ota-onalar bilan suhbat hamda diagnostik topshiriqlar orqali olindi. Olingan ma'lumotlar tajriba va nazorat guruhlarini ko'rsatkichlarini solishtirish, foizli tahlil va sifat tahlili usullari yordamida qayta ishlanib, polisensor muloqot metodikasi-ning kognitiv rivojlanishga ta'siri baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Polisensor muloqot metodikasining amaliy qo'llanilishi jarayonida maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan turli mashg'ulotlar tashkil etildi. Jumladan, "Fasllar sayohati" mashg'uloti 5–6 yoshli bolalarda fasllar haqidagi bilimlarni mustahkamlash va kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish maqsadida olib borildi. Ushbu mashg'ulotda har bir fasl uchun rang palitralari tanlanib, bahor yashil va sariq, yoz qizil va ko'k, kuz jigarrang va oltin, qish esa oq va ko'k-kulrang ranglar orqali ifodalandi. Fasllarni aks ettiruvchi yorqin illyustratsiyalar va videolar, shuningdek, fasllarga xos tabiiy manzaralar, jumladan, jonli o'simliklar va qorli landshaft modellari qo'llanildi. Audial ta'sir sifatida bahorda qushlar sayrashi, yozda momaqaldiroq va yomg'ir tovushi, kuzda shamol va yog'ayotgan barglar tovushi, qishda esa qorning qirillashi eshittirildi, fasllarga bag'ishlangan qo'shiqlar va she'rlar, shuningdek, A. Vivaldining "To'rt fasl" asaridan parchalar tinglatildi. Taktil-kinestezik ta'sir orqali bahorda nam tuproq va yosh barglar, yozda issiq qum va suv bilan o'yinlar, kuzda quruq barglar hamda don mahsulotlari (bug'doy, arpa), qishda esa sovuq predmetlar, sun'iy qor (paxta) va muz bo'laklari bilan tajribalar o'tkazildi. Olfaktor komponent doirasida bahorda gul hidlari (lola, piyoz, nargis), yozda o'txo'rak va meva-sabzavotlar hidlari, kuzda o'rmon va yangi pishirilgan non hidlari, qishda esa archa, gilos va mandarin hidlari qo'llanildi. Gustator komponent orqali bahorda yangi ko'katlar (piyoz, ukrop), yozda tarvuz, poliz mahsulotlari va bodring, kuzda olma, uzum va asal, qishda esa issiq choy hamda quritilgan mevalar ta'mini tatib ko'rish tashkil etildi. Mashg'ulot davomida tarbiyachi fasllar haqida hikoya qilib berish bilan birga barcha sensor kanallarni faollashtirdi, bolalar esa faol ishtirok etib, o'z tajribalarini baham ko'rdilar, savollar berdilar va topshiriqlarni bajarishdi.

Shuningdek, "Geometrik shakllar olami" mashg'uloti bolalarda geometrik shakllar haqidagi tasavvurlarni shakllantirish va matematik tafakkurni rivojlantirishga qaratildi. Ushbu mashg'ulotda turli rangli va o'lchamli geometrik shakllar, jumladan, doira, kvadrat, uchburchak, to'rtburchak va oval shakllar namoyish etildi, interaktiv doskada shakllarning transformatsiyasi ko'rsatildi hamda shakllardan tuzilgan rasmlar va ornamentlardan foydalanildi. Audial ta'sir sifatida har bir shakl uchun maxsus tovush yoki melodiya tanlandi, ya'ni doira uchun yumshoq va davomli tovush, kvadrat uchun qattiq va ritmik tovush, uchburchak uchun esa o'tkir va keskin tovush qo'llanildi, shakllar haqida qo'shiqlar va sanashqalar aytili. Taktil-kinestezik ta'sir jarayonida yog'och, plastik, mato va qog'ozdan yasalgan geometrik shakllar, konturlari chizilgan relyefli kartalar, ko'zni yumgan holda shakllarni tanish o'yinlari hamda geometrik shakllar asosida konstruksiya qurish mashqlari bajarildi. Harakatli faoliyat davomida bolalar tanada geometrik shakllar hosil qildilar, shakllar bo'ylab yurish va sakrash mashqlarini bajardilar hamda "Shakl topish" o'yinida xonadan kerakli shakllarni izladilar. Mashg'ulot tanishuv (5–7 daqiqa), sensorli tadqiqot (8–10 daqiqa), faol mashq (10–12 daqiqa) va refleksiya (3–5 daqiqa) bosqichlarida tashkil etildi.

Ta'limiy faoliyat jarayonida "Sensor sandiq", "Tovush va shakl", "Hid va xotira" hamda "Ta'm va tasvir" kabi didaktik o'yinlardan foydalanildi. "Sensor sandiq" o'yinida bolalar yopiq qutidagi predmetlarni faqat teginish orqali aniqlab, ularning shakli, rangi, hajmi, og'irligi va vazifasini tavsifladilar. "Tovush va shakl" o'yinida musiqiy

tovushlarga mos harakatlar bajarildi. "Hid va xotira" o'yini lavanda, limon, vanil va qahva hidlari orqali olfaktor xotirani rivojlantirishga xizmat qildi. "Ta'm va tasvir" o'yinida esa bolalar turli ta'mli mahsulotlarni tatib ko'rib, ushbu ta'mga mos rang va shakllarni tasvirladilar.

Tajriba-sinov ishlari natijalari kognitiv ko'rsatkichlar dinamikasining ijobiy o'zgarishini ko'rsatdi. Olingan natijalar polisensor muloqot metodikasidan tizimli foydalanish bolalarning kognitiv rivojlanishiga samarali ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi.

1-jadval: **Kognitiv ko'rsatkichlar dinamikasi**

Kognitiv ko'rsatkichlar	Tajriba guruhi (o'sish, %)	Nazorat guruhi (o'sish, %)
Idrok aniqligi	42 %	18 %
Diqqatni jamlash	38 %	15 %
Qisqa muddatli xotira	45 %	20 %
Mantiqiy fikrlash	40 %	17 %
Nutq rivojlanishi	35 %	14 %
O'rtacha ko'rsatkichlar	40 %	17 %

Natijalar shuni ko'rsatdiki, polisensor muloqot metodikasidan tizimli foydalanish bolalarning barcha kognitiv ko'rsatkichlarini sezilarli darajada yaxshilaydi. Eng yuqori o'sish qisqa muddatli xotira (45 %) va idrok aniqligi (42 %) ko'rsatkichlarida kuzatildi.

Kuzatishlar hamda pedagoglar bilan o'tkazilgan suhbatlar quyidagi sifat o'zgarishlarini aniqladi. Bolalarda mashg'ulotlarga bo'lgan qiziqish va motivatsiya sezilarli darajada ortdi. Tajriba guruhi bolalari faol ishtirok etdilar, ko'proq savollar berdilar va mustaqil tadqiqot olib borishga intildilar.

Bolalarning sensor tajribasi boyidi. Ular predmetlar va hodisalarni turli nuqtai nazardan tahlil qilishni o'rgan-dilar hamda ularning xususiyatlarini yanada aniqroq tasvirlay boshladilar.

Kreativlik va tasavvur rivojlanishi kuzatildi. Polisensor tajriba bolalarga yangi g'oyalar yaratish va original yechimlar topishga yordam berdi.

Ijtimoiy ko'nikmalar yaxshilandi. Guruh mashg'ulotlari davomida bolalar o'z tajribalari va his-tuyg'ulari haqida ko'proq gapira boshladilar, bir-birlariga yordam ko'rsatdilar.

Ota-onalar fikriga ko'ra, ularning bolalari uy sharoitida ham ko'proq savollar bera boshladilar, atrofdagi dunyoga qiziqishlari ortdi va yangi bilimlarni o'rganishga bo'lgan intilishlari kuchaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, polisensor muloqot metodikasi maktabgacha yoshdagi bolalarning kogni-tiv qobiliyatlarini rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Ushbu metodika neyrofiziologik, psixologik va pedagogik asoslarga ega bo'lib, ilmiy jihatdan asoslangan. Polisensor muhitni tashkil etish hamda maxsus didaktik vositalardan foydalanish metodikaning samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Sensor laboratoriyalari, multimedia zonalari va kreativ ustaxonalar polisensor ta'limning zaruriy tarkibiy qismlari hisoblanadi. Polisensor muloqot metodikasi nafaqat kognitiv, balki ijtimoiy-emotsional rivojlanishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Xususan, bolalarda empatiya, hamkorlik qilish qobiliyati va his-tuyg'ularni ifodalash ko'nikma-lari yaxshilanadi. Metodikaning muvaffaqiyatli joriy etilishi pedagoglarning maxsus tayyorgarlikka ega bo'lishini, polisensor muhitni yaratish uchun zarur resurslarning mavjudligini hamda tizimli yondashuvni talab qiladi.

Polisensor muloqot metodikasini bosqichma-bosqich joriy etish, dastlab pilot guruhlarida sinab ko'rish va keyinchalik barcha guruhlariga tatbiq etish tavsiya etiladi. Har bir guruhda kamida sensor laboratoriyasi va kreativ burchak tashkil etish zarur.

Polisensor muloqot metodikasi bo'yicha maxsus treninglardan o'tish, sensor materiallar bazasini muntazam ravishda boyitib borish hamda mashg'ulotlarni rejalashtirishda barcha sensor kanallarni hisobga olish maqsadga muvofiqdir.

Kelajakda ushbu yo'nalishda quyidagi tadqiqotlarni olib borish maqsadga muvofiq hisoblanadi: turli yosh guruhlaridagi 3–4, 4–5 va 6–7 yoshli bolalar uchun polisensor muloqot metodikasining o'ziga xos xususiyat-larini tadqiq etish; raqamli texnologiyalar (virtual reallik, interaktiv dasturlar) va an'anaviy sensor ta'lim vosi-talarini integratsiyalashning optimal variantlarini ishlab chiqish; maxsus ta'lim ehtiyojlariga ega bolalar uchun polisensor muloqot metodikasining moslashtirilgan variantlarini yaratish; shuningdek, uzoq muddatli ta'sirni o'rganish, ya'ni polisensor muloqot metodikasi asosida ta'lim olgan bolalarning maktab ta'limidagi muvaffaqi-yatini kuzatish.

Polisensor muloqot metodikasi maktabgacha ta'limni takomillashtirish hamda bolalarning kognitiv salohiyatini to'laqonli ro'yobga chiqarishning istiqbolli yo'nalishi hisoblanadi. Ushbu metodikaning keng joriy etilishi O'zbekiston ta'lim tizimi sifatini oshirishga muhim hissa qo'shishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-dekabrda "2022 – 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni: <https://lex.uz/uz/docs/-5841063>
2. O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. – Toshkent, 2019.
3. Ayres, A.J. Sensory Integration and the Child. – Los Angeles: Western Psychological Services, 1979. – 182 p.
4. Bavelier, D., Green, C.S., Pouget, A., Schrater, P. Brain plasticity through the life span: learning to learn and action video games // Annual Review of Neuroscience. – 2012. – Vol. 35. – P. 391–416.
5. Barsalou, L.W. Grounded cognition // Annual Review of Psychology. – 2008. – Vol. 59. – P. 617–645.
6. Diamond, A. Activities and programs that improve children's executive functions // Current Directions in Psychological Science. – 2012. – Vol. 21(5). – P. 335–341.
7. Монтессори, М. Дом ребёнка. Метод научной педагогики. – М.: Задрюга, 1913. – 339 с.
8. Paivio, A. Mental Representations: A Dual Coding Approach. – Oxford: Oxford University Press, 1986. – 322 p.
9. Piaget, J. The Psychology of Intelligence. – London: Routledge, 2001. – 198 p.
10. Shams, L., Seitz, A.R. Benefits of multisensory learning // Trends in Cognitive Sciences. – 2008. – Vol. 12(11). – P. 411–417.
11. Stein, B.E., Stanford, T.R. Multisensory integration: current issues from the perspective of the single neuron // Nature Reviews Neuroscience. – 2008. – Vol. 9. – P. 255–266.
12. Выготский, Л.С. Мышление и речь // Собрание сочинений: В 6 т. Т. 2. – М.: Педагогика, 1982. – С. 5–361.
13. Леонтьев, А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М.: Политиздат, 1975. – 304 с.
14. Венгер, Л.А. Восприятие и обучение: дошкольный возраст. – М.: Просвещение, 1969. – 365 с.
15. Запорожец, А.В. Избранные психологические труды: В 2 т. Т. 1. Психическое развитие ребёнка. – М.: Педагогика, 1986. – 320 с.
16. Mirziyoyev, Sh.M. Maktabgacha va umumiy o'rta ta'lim sifatini oshirish – millat kelajagi garovi // Xalq so'zi. – 2022-yil 30-dekabr.
17. Yo'ldosheva, D.B. Maktabgacha ta'lim muassasalarida sensor tarbiya: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Fan, 2018. – 256 b.
18. Xoshimova, M.X., Rahmonova, Z.D. Bolalar psixologiyasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2019. – 312 b.
19. Nizomova, G.A. Zamonaviy maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2020. – 224 b.
20. Eshmatova, N.R. Maktabgacha yoshdagi bolalarda kognitiv faollikni shakllantirish. – Samarqand: SamDU, 2021. – 178 b.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.